

Webmasterlar icin > XML Nedir?

XML Nedir?

XML, Extensible Markup Language sozcuklerinin kısa adidir. Eks-em-el olarak okunur. XML'in teknik ayrintilarina deginmeden kullanım alanini olarak bir bakalim: Ornegin denizcilik firmalari tasimacilikla ilgili butun bilgilerini dunyaya yayilmis acentelerine EDI (Electronic Data Interchange) araciligiyla ulastirirlardi. Ancak EDI, yalnızca uyumlu sistemler arasinda calisan bir sistem oldugu icin, bilgisayar sistemleriyle butunlesik degildir.

Belli firmalar tarafından uygulanan EDI iletisimi, faturalari, siparisleri uyumlu bir formatta transfer etmeyi saglardi. Iste XML'i bu tur gereksinimleri karsilamayi amaclayan bir teknoloji olarak algilamak gerekir.

Yillardir firmalar ve uygulama gelistiriciler verilerin temsili (represent) uzerinde calistilar. XML, verilerin alis verisiyle ilgili temel sorunlari ortadan kaldiran bir ortak dildir ve su kolayliklari saglar:

XML isaretler icine gomulu olan verilerin yapilandirmasi icin kurallar tanimlar.

Kendi terimlerimizi (vocabulary) tasarlamayi ve kendi verilerimizi temsil etmeyi saglar.

Web datasinin (verisinin) depolanmasini ve iletilmesini saglar.

Bu durumda XML, kuruluslari aralarinda veri alisverisini saglayan bir evrensel butunlesme aracidir. Web temelli uygulamalari gelecegi olan XML, bir firma temelli olmadan bagimsiz olarak veri temsil ve gonderme kurallari ortaya cikmistir. Bunun disinda Web data gibi kavramlar ortaya cikmistir. Ayrica Web'in yeni dili ve eski EDI (Electronic Data Interchange) teknolojisi yerine Web uzerinde veri tasimak icin kullanilan yeni bir teknolojiyi ifade eder.

XML veriyi tanımlamak ve gondermek icin tek tip (uniform) bir yontem saglar.

Teknolojik ozelliklerinin disinda XML, HTML gibi de bir dildir. Bu dil araciligiyla XML belgeleri olusturulur. XML, bir meta-dildir. Dil tanımlamayi saglayan bir dil gibi aciklayabiliriz.

XML verileri degistirmek icin kullanilir. Gercek dunyada veritabani sistemleri farkli bicimlerde (formatta) veriler kullanirlar. Iste XML, farkli sistemler arasinda verilerin alisverisini saglar.

XML (Extensible Markup Language), HTML gibi bir isaretleme dilidir (markup language). Ancak HTML gibi veriyi goruntulemek icin degil de ana amac olarak veriyi tanımlamak icin (describe) gelistirilmistir. Kuruluslar arasinda veri alisverisini saglar.

XML, Web uzerinde veri (data) kullanimi icin evrensel bir dildir. XML sayesinde cok degisik uygulamalar arasinda veri alisverisi yapilabilmektedir.

XML'in sagladigi yararlar:

Acik standartlar (open standards).

Esnek Web uygulamalari gelistirilmesi.

Farkli kaynaklar ve uygulamalar arasinda verilerin butunlestirilmesi.

Verilerin degisik gorunumlerinin alinmasini saglar.

Veriler uzerinde yerel olarak hesaplama yapilmasini saglar. Ulastirilan veriler tarayici tarafından okunur ve ardindan sonraki islem icin bir yerel uygulamaya teslim edilir.

Degisik uygulamaların icindeki verileri tanımlamak için kullanılır. Verinin kendisini kendini tanımlayabildiği için (self-describing) gönderen uygulamaya bağlı kalmadan alınıp işlenebilir.

XML sayesinde yalnızca değişen verilerin güncellenmesi sağlanır. Değişen verinin görüntülenmesi bütün sayfanın yenilenmesine yol açmaz.

XML içinde kodlanmış veriler Web üzerinden masaüstlerine taşınır. XML'in ulaştırılması için de HTTP kullanıldığı için bütün veritabanları ve dosyalarla uyumlu hale gelir.

XML, text tabanlı bir formata sahiptir ve uygulama geliştiricilerin uygulamalarla istemciler arasında veri transferini sağlar. XML ayrıca yapısal verilerin sunucular arasında da alışverişini sağlar.

XML'in Gecmisi

XML'in temelleri SGML'den gelir. SGML (Standard Generalized Markup Language -ISO 8879), elektronik dokümanların farklı içeriklerini ve yapılarını tanımlamak için kullanılan uluslararası bir standarttır.

XML, SGML'nin Internet üzerinde kullanılmasını sağlar. SGML'nin bir alt kümesidir. Diğer bir deyişle basit bir diyalekti olan bir SGML kümesidir. SGML sisteminde her belge kendi söz dizim yapısını tanımlayabilir. Bu anlamda XML de, sizin kendi işaret dilinizi (markup language) tanımlamanızı sağlar.

XML, World Wide Web Consortium (W3C), tarafından geliştirilmiş bir projedir. Genel formatı The v1.0 specification olarak W3C tarafından Subat, 1998 tarihinde bir Recommendation olarak kabul ve XML Specification olarak tanımlanmıştır.

XML ve HTML Arasındaki Farklar

Hemen çok sorulan bir sorunun yanıtı verelim: XML, HTML'nin gelişimi ya da HTML'nin yerine geçecek bir dil değildir. HTML bir doküman (belge) türlerinden yalnızca birisidir. Normal bir belgeyi tanımlamak için kullanılır. Başlıklar, değişik yazı türleri, listeler, şekiller ve resimler gibi.

XML özellikle verilerin tanımlanması ve farklı ortamlar arasında gönderilmesini sağlamak için geliştirilmiştir. Diğer bir deyişle veri tanımlama özellikleriyle HTML'nin tamamlayıcısıdır.

HTML bir sözcüğü etiketler arasına alarak metnin koyu ya da italik yazılmasını sağlar. Oysa XML ise yapısal verilerin etiketlenmesi için bir iskelet (framework) sağlar.

SGML, Standard Generalized Markup Language-ISO 8879), elektronik dokümanların farklı içeriklerini ve yapılarını tanımlamak için kullanılan uluslararası bir standarttır.

HTML (HyperText Markup Language-RFC 1866), SGML'nin Web üzerinde özel bir

uygulamasidir.

XML\'de bir SGML\'nin kisaltilmis bir seklidir. Dokumanlarinizi Web uzerinde tanimlamayi kolaylastirmayi saglar. Ayni sekilde program yazmayi da kolaylastirir.

XML, HTML\'nin yerine gelistirilmemistir. Farkli amaclara sahiptir. XML kullanmak daha fazla veri odaklidir. Verinin tasinmasi, donusturulmesi ve sunulmasi gibi. Diger bir deyiyle HTML ile verileri gosterme icin, XML ise verileri tanimlamak (describing) icindir.

XML, SGML ve HTML ayni sey midir?

Hayir. SGML ana dildir. Eski yazilardan teknik dokumanlara kadar binlerde farkli dokuman turunu tanimlamak icin kullanilir. HTML ise bu dokuman (belge) turlerinden yalnızca birisidir. Normal bir belgeyi tanimlamak icin kullanilir. Basliklar, degisik yazi turleri, listeler, sekiler ve resimler gibi.

XML\'de bir SGML\'nin kisaltilmis bir seklidir. Dokumanlarinizi Web uzerinde tanimlamayi kolaylastirmayi saglar. Ayni sekilde program yazmayi da kolaylastirir.

XML, HTML\'nin gelismisi olarak tasarlanmistir. XML ayrica ozel etiketlerin de tanimlanmasina ve aralarindaki iliskileri tanimlamasina olanak tanir.

Asagidaki nedenler HTML yerine XML kullanmayi gerektirir:

Dokuman yaratanlar kendi dokuman turlerini tasarlayabilirler.

CSS ve XSL ile tarayicidan daha iyi yararlanilir.

[BilgiKaynak](#)